

To besedilo je zgolj informativne narave in nima pravnega učinka. Institucije Unije za njegovo vsebino ne prevzemajo nobene odgovornosti. Verodostojne različice zadevnih aktov, vključno z uvodnimi izjavami, so objavljene v Uradnem listu Evropske unije. Na voljo so na portalu EUR-Lex. Uradna besedila so neposredno dostopna prek povezav v tem dokumentu

► **B****DIREKTIVA SVETA 92/85/EGS**

z dne 19. oktobra 1992

o uvedbi ukrepov za spodbujanje izboljšav na področju varnosti in zdravja pri delu nosečih delavk in delavk, ki so pred kratkim rodile ali dojijo (deseta posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive 89/391/EGS)

(UL L 348, 28.11.1992, str. 1)

spremenjena z:

		Uradni list		
		št.	stran	datum
► <u>M1</u>	Direktiva 2007/30/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2007	L 165	21	27.6.2007
► <u>M2</u>	Direktiva 2014/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014	L 65	1	5.3.2014
► <u>M3</u>	Uredba (EU) 2019/1243 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019	L 198	241	25.7.2019

DIREKTIVA SVETA 92/85/EGS

z dne 19. oktobra 1992

o uvedbi ukrepov za spodbujanje izboljšav na področju varnosti in zdravja pri delu nosečih delavk in delavk, ki so pred kratkim rodile ali dojijo (deseta posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive 89/391/EGS)

ODDELEK I

NAMEN IN OPREDELITVE

Člen 1

Namen

1. Namen te direktive, ki je deseta posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive 89/391/EGS, je izvajanje ukrepov za spodbujanje izboljšav na področju varnosti in zdravja pri delu nosečih delavk in delavk, ki so pred kratkim rodile ali ki dojijo.
2. Določbe Direktive 89/391/EGS, razen njenega člena 2(2), se v celoti uporabljajo za celotno področje, ki ga ureja odstavek 1, brez vpliva na strožje in/ali bolj specifične določbe, ki jih vsebuje ta direktiva.
3. Ta direktiva ne sme učinkovati tako, da bi znižala raven varstva, zagotovljenega nosečim delavkam, delavkam, ki so pred kratkim rodile ali ki dojijo, v primerjavi z obstoječim položajem v vsaki državi članici na dan sprejetja te direktive.

Člen 2

Opredelitve

V tej direktivi:

- (a) *noseča delavka* pomeni nosečo delavko, ki svojega delodajalca obvesti o svojem stanju v skladu z nacionalno zakonodajo in/ali nacionalno prakso;
- (b) *delavka, ki je pred kratkim rodila*, pomeni delavko, ki je rodila pred kratkim v smislu nacionalne zakonodaje in/ali nacionalne prakse in ki v skladu s to zakonodajo in/ali prakso svojega delodajalca obvesti o svojem stanju;
- (c) *delavka, ki doji*, pomeni delavko, ki jo za tako šteje nacionalna zakonodaja in/ali nacionalna praksa in ki v skladu s to zakonodajo in/ali prakso svojega delodajalca obvesti o svojem stanju.

ODDELEK II

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 3

Navodila

1. Po posvetovanju z državami članicami in ob pomoči Svetovalnega odbora za varnost, higieno in zdravje pri delu Komisija sestavi navodila za oceno kemičnih, fizikalnih in bioloških dejavnikov ter postopkov, ki veljajo za nevarne za varnost in zdravje delavk v smislu člena 2.

▼B

V prvem pododstavku omenjena navodila vključujejo tudi gibe in položaje telesa, psihično in telesno utrujenost ter druge vrste telesnega in psihičnega napora, povezane z delom, ki ga opravljajo delavke v smislu člena 2.

2. Namen navodil iz odstavka 1, je, da bodo služila kot osnova za oceno, navedeno v členu 4(1).

V ta namen države članice vse delodajalce in vse delavke in/ali njihove predstavnike v ustrezni državi članici opozorijo na ta navodila.

*Člen 4***Ocena in obveščanje**

1. Za vse dejavnosti, ki bi lahko vključevale posebno nevarnost izpostavljenosti dejavnikom, postopkom ali delovnim pogojem, ki so primeroma naštetih na odprtem seznamu v Prilogi I, delodajalec oceni naravo, stopnjo in trajanje izpostavljenosti delavk v skladu s členom 2 v zadevnem podjetju in/ali (ustanovi) bodisi neposredno bodisi s pomočjo služb za varstvo in preventivo, navedenimi v členu 7 Direktive 89/391/EGS, da bi:

— ocenil tveganja za varnost ali zdravje in kakršne koli možne učinke na nosečnost ali dojenje delavk v skladu s členom 2,

— odločil, kako ukrepati.

2. Brez vpliva na člen 10 Direktive 89/391/EGS se delavke v skladu s členom 2 in delavke, ki bi v zadevnem podjetju in/ali ustanovi lahko bile v enem od položajev, navedenih v členu 2, in/ali njihove predstavnike obvesti o rezultatih ocene, omenjene v odstavku 1, in o vseh ukrepih, ki jih je treba sprejeti v zvezi z zdravjem in varnostjo pri delu.

*Člen 5***Ravnanje, ki sledi rezultatom ocene**

1. Če rezultati ocene, navedene v členu 4(1) pokažejo nevarnost za varnost ali zdravje oziroma vpliv na nosečnost ali dojenje delavke iz člena 2, delodajalec, brez vpliva na člen 6 direktive 89/391/EGS, sprejme ustrezne ukrepe, da z začasno prilagoditvijo delovnih pogojev in/ali delovnega časa delavke zagotovi, da se ta delavka izogne izpostavljenosti takšnim nevarnostim.

2. Če prilagoditev njenih delovnih pogojev in/ali delovnega časa tehnično in/ali objektivno ni izvedljiva oziroma je zaradi pravilno utemeljenih razlogov ni mogoče razumno zahtevati, delodajalec sprejme potrebne ukrepe za premestitev te delavke na drugo delovno mesto.

▼B

3. Če njena premestitev na drugo delovno mesto tehnično in/ali objektivno ni izvedljiva oziroma je zaradi pravilno utemeljenih razlogov ni mogoče zahtevati, se delavki zagotovi dopust v skladu z nacionalno zakonodajo in/ali nacionalno prakso za celotno obdobje, ki je potrebno za zagotovitev varovanja njenega zdravja.

4. Določbe tega člena se smiselno uporabljajo v primeru, ko delavka, ki opravlja dejavnost, ki je v skladu s členom 6 prepovedana, zanosi ali začne dojit in o tem obvesti svojega delodajalca.

*Člen 6***Primeri, v katerih je izpostavljenost prepovedana**

Poleg splošnih določb v zvezi z varstvom delavk, zlasti tistih, ki se nanašajo na mejne vrednosti za izpostavljenost pri delu:

1. noseče delavke iz člena 2(a) pod nobenimi pogoji ne smejo biti obvezane opravljati dela, za katera je bila v oceni ugotovljena nevarnost izpostavljenosti dejavnikom in delovnim pogojem, navedenim v Prilogi II, oddelek A, ki bi lahko ogrozili varnost ali zdravje;
2. delavke, ki dojijo, iz člena 2(c) pod nobenimi pogoji ne smejo biti obvezane opravljati del, za katere je bila v oceni ugotovljena nevarnost izpostavljenosti dejavnikom in delovnim pogojem, navedenim v Prilogi II, oddelek B, ki bi lahko ogrozili varnost ali zdravje.

*Člen 7***Nočno delo**

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev, da v členu 2 navedene delavke ne bodo zavezane opravljati nočno delo med svojo nosečnostjo in v obdobju po porodu, ki ga določi nacionalni organ, ki je pristojen za varnost in zdravje, ob predložitvi zdravstvenega spričevala, ki navaja, da je to potrebno za varnost ali zdravje delavke, v skladu s postopki, ki jih je določila država članica.

2. V odstavku 1 navedeni ukrepi morajo imeti v skladu z nacionalno zakonodajo in/ali nacionalno prakso za posledico možnost:

- (a) premestitve na delo podnevi ali
- (b) dopusta ali podaljšanja porodniškega dopusta, kadar takšna premestitev tehnično in/ali objektivno ni izvedljiva oziroma je zaradi pravilno utemeljenih razlogov ni mogoče zahtevati.

▼B*Člen 8***Porodniški dopust**

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe in zagotavljajo, da imajo delavke iz člena 2 pravico do neprekinjenega obdobja porodniškega dopusta, ki traja vsaj 14 tednov in je razporejen pred in/ali po porodu v skladu z nacionalno zakonodajo in/ali prakso.
2. V odstavku 1 določen porodniški dopust mora vključevati obvezen porodniški dopust, ki traja vsaj dva tedna in je razporejen pred in/ali po porodu v skladu z nacionalno zakonodajo in/ali prakso.

*Člen 9***Odsotnost z dela zaradi zdravniških pregledov pred porodom**

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, ki zagotavljajo, da imajo noseče delavke iz člena 2(a) v skladu z nacionalno zakonodajo in/ali prakso pravico do odsotnosti z dela brez izgube plačila za zdravniške preglede pred porodom, če se morajo takšni pregledi opraviti med delovnim časom.

*Člen 10***Prepoved odpusta**

Da bi delavkam iz člena 2 zagotovili uresničevanje njihovih pravic iz varnosti in zdravja, kot so priznane po tem členu, je treba zagotoviti, da:

1. države članice sprejmejo potrebne ukrepe za prepoved odpusta delavk v smislu člena 2 med obdobjem od začetka njihove nosečnosti do konca porodniškega dopusta, navedenega v členu 8(1), razen v izjemnih primerih, dovoljenih po nacionalni zakonodaji in/ali praksi, ki niso povezani z njihovim stanjem, in pod pogojem, da je svoje soglasje dal pristojen organ, kjer je to primerno;
2. če je delavka iz člena 2 odpuščena med obdobjem, navedenim v točki 1, mora delodajalec pisno navesti pravilno utemeljene razloge za njen odpust;
3. države članice sprejmejo potrebne ukrepe, da delavke iz člena 2 zaščitijo pred posledicami odpusta, ki je na podlagi točke 1 nezakonit.

*Člen 11***Pravice iz delovnega razmerja**

Da bi delavkam iz člena 2 zagotovili uresničevanje njihovih pravic glede varnosti in zdravja pri delu, kot so priznane v tem členu, je treba zagotoviti:

1. v primerih, navedenih v členih 5, 6 in 7, pravice iz delovnega razmerja, ki se nanašajo na pogodbo o zaposlitvi, vključno z ohranjanjem plačila in/ali pravice do ustreznega nadomestila za delavke iz člena 2, se zagotovijo v skladu z nacionalno zakonodajo in/ali nacionalno prakso;

▼ B

2. da mora biti v primeru, navedenem v členu 8, zagotovljeno naslednje:
  - (a) pravice, povezane s pogodbo o zaposlitvi delavk iz člena 2, razen tistih, ki so omenjene v spodnji (b) točki;
  - (b) ohranjanje plačila in/ali ustreznega nadomestila za delavke iz člena 2;
3. da v točki 2(b) navedeno nadomestilo šteje za ustrezno, če zagotavlja dohodek, ki je vsaj enak tistemu, ki bi ga delavka prejela v primeru prekinitve svojih dejavnosti zaradi razlogov, ki so povezani z njenim zdravstvenim stanjem, v skladu s kakršno koli zgornjo mejo, ki je določena v skladu z nacionalno zakonodajo;
4. da države članice lahko v točkah 1 in 2(b) navedeno plačilo ali nadomestilo pogojijo z izpolnjevanjem pogojev delavke glede upravičenosti do takšnih prejemkov, ki so določeni v skladu z nacionalno zakonodajo.

Ti pogoji v nobenih okoliščinah ne smejo veljati za obdobja prejšnje zaposlitve, ki presegajo 12 mesecev neposredno pred predvidenim datumom poroda.

*Člen 12***Varstvo pravic**

Države članice v svoje nacionalne pravne sisteme uvedejo takšne ukrepe, ki so potrebni, da bi vsem delavkam, če bi bile oškodovane zaradi neizpolnjevanja obveznosti, ki izhajajo iz te direktive, omogočili uveljavljanje njihovih zahtevkov v sodnih postopkih (in/ali v skladu z nacionalno zakonodajo in/ali prakso), preko postopkov pred drugimi pristojnimi organi.

▼ M3*Člen 13***Spremembe Priloge I**

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 13a za vnos strogo tehničnih sprememb v Prilogo I, da se upoštevajo tehnični napredek, spremembe mednarodnih predpisov ali specifikacij in nove ugotovitve.

Kadar je v ustrezno utemeljenih in izjemnih primerih, ki vključujejo neizbežna, neposredna in resna tveganja za fizično zdravje in varnost delavcev in drugih oseb, iz izredno nujnih razlogov potrebno ukrepanje v zelo kratkem času, se za delegirane akte, sprejete na podlagi tega člena, uporabi postopek iz člena 13b.

*Člen 13a***Izvajanje prenosa pooblastila**

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.

▼ M3

2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 13(1) se prenese na Komisijo za obdobje petih let od 26. julija 2019. Komisija najpozneje devet mesecev pred koncem petletnega obdobja pripravi poročilo v zvezi s prenosom pooblastila. Prenos pooblastila se samodejno podaljšuje za enako dolga obdobja, razen če Evropski parlament ali Svet nasprotuje temu podaljšanju najpozneje tri mesece pred koncem vsakega obdobja.
3. Prenos pooblastila iz člena 13 lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.
4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje ⁽¹⁾.
5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.
6. Delegirani akt, sprejet na podlagi člena 13, začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

*Člen 13b***Postopek v nujnih primerih**

1. Delegirani akti, sprejeti na podlagi tega člena, začnejo veljati nemudoma in se uporabljajo, dokler se jim ne nasprotuje v skladu z odstavkom 2. V uradnem obvestilu Evropskemu parlamentu in Svetu o delegiranem aktu se navedejo razlogi za uporabo postopka v nujnih primerih.
2. Evropski parlament ali Svet lahko nasprotuje delegiranemu aktu v skladu s postopkom iz člena 13a(6). V tem primeru Komisija nemudoma po tem, ko jo Evropski parlament ali Svet uradno obvesti o sklepu o nasprotovanju aktu, ta akt razveljavi.

▼ B*Člen 14***Končne določbe**

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, ki so potrebni za uskladitev s to direktivo, najkasneje dve leti po njenem sprejetju ali največ dve leti po sprejetju te direktive zagotovijo, da socialni partnerji s kolektivnimi pogodbami uvedejo zahtevane določbe, od držav članic

⁽¹⁾ UL L 123, 12.5.2016, str. 1.

▼ B

pa se zahteva, da sprejmejo vse potrebne ukrepe, ki jim ob vsakem času omogočajo zagotovitev rezultatov, določenih s to direktivo. O tem nemudoma obvestijo Komisijo.

2. Države članice se v sprejetih predpisih iz odstavka 1 sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

3. Države članice Komisiji posredujejo besedila glavnih določb nacionalne zakonodaje, ki so jih že sprejele ali jih sprejemajo na področju, ki ga ureja ta direktiva.

▼ M1

_____

▼ B*Člen 15*

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

▼B

PRILOGA I

SEZNAM PRIMEROMA NAŠTETIH DEJAVNIKOV, POSTOPKOV IN DELOVNIH POGOJEV,

naveden v členu 4(1)

A. Dejavniki

1. *Fizični dejavniki*, kadar ti veljajo kot dejavniki, ki povzročajo poškodbe ploda in/ali ki bi lahko prekinili placentno pritrditev, še zlasti:

- (a) šoki, vibriranje ali premikanje;
- (b) ravnanje z bremenami, ki imajo za posledico tveganja, zlasti na hrbtno-ledvenem predelu;
- (c) hrup;
- (d) ionizirajoče sevanje (*);
- (e) neionizirajoče sevanje;
- (f) izreden mraz ali vročina;
- (g) gibi in položaji, potovanje — bodisi znotraj bodisi zunaj podjetja — mentalna in fizična utrujenost in druga fizična bremena, povezana z dejavnostjo delavke v smislu člena 2 te direktive.

▼M2

2. *Biološki dejavniki*

Biološki dejavniki rizičnih skupin 2, 3 in 4 v smislu točk 2, 3 in 4 drugega odstavka člena 2 Direktive 2000/54/EC Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾, če je znano, da taki dejavniki ali terapevtski ukrepi, ki jih ti povzročijo, ogrožajo zdravje nosečih žensk in nerojenih otrok, v kolikor še niso navedeni v Prilogi II.

▼B

3. *Kemični dejavniki*

Naslednji kemični dejavniki, če je znano, da ogrožajo zdravje noseče ženske in nerojenega otroka ter če se še ne pojavljajo v Prilogi II.

▼M2

(a) snovi in zmesi, ki izpolnjujejo merila za razvrstitev v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾ v enega ali več naslednjih razredov in kategorij nevarnosti z enim ali več naslednjimi stavki o nevarnosti, če še niso navedeni v Prilogi II:

— mutagenost za zarodne celice kategorije 1A, 1B ali 2 (H340, H341),

— rakotvornost kategorije 1A, 1B ali 2 (H350, H350i, H351),

(*) Glej direktivo 80/836/Euratom (UL L 246, 17.9.1980, str. 1).

(1) Direktiva 2000/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. septembra 2000 o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti biološkim dejavnikom pri delu (sedma posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive 89/391/EGS) (UL L 262, 17.10.2000, str. 21).

(2) Uredba (ES) št. 1272/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o razvrščanju, označevanju in pakiranju snovi ter zmesi, o spremembi in razveljavitvi direktiv 67/548/EGS in 1999/45/ES ter spremembi Uredbe (ES) št. 1907/2006 (UL L 353, 31.12.2008, str. 1).

▼ M2

- strupenost za razmnoževanje kategorije 1A, 1B ali 2 ali dodatne kategorije za učinke na dojenje ali prek dojenja (H360, H360D, H360FD, H360Fd, H360Df, H361, H361d, H361fd, H362),
- specifična strupenost za ciljne organe po enkratni izpostavljenosti kategorije 1 ali 2 (H370, H371);

(b) kemične snovi v Prilogi I k Direktivi 2004/37/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾;

▼ B

- (c) živo srebro in živosrebrni derivati;
- (d) zdravila proti mitozii;
- (e) ogljikov oksid;
- (f) kemični dejavniki z znano in nevarno perkutno absorpcijo.

▼ M2**B. Postopki**

Industrijski postopki, navedeni v Prilogi I k Direktivi 2004/37/ES.

▼ B**C. Delovni pogoji**

Podzemno rudarsko delo.

⁽¹⁾ Direktiva 2004/37/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o varovanju delavcev pred nevarnostmi zaradi izpostavljenosti rakotvornim ali mutagenim snovem pri delu (šesta posebna direktiva v skladu s členom 16(1) Direktive Sveta 89/391/EGS) (UL L 158, 30.4.2004, str. 50).

▼B*PRILOGA II***ODPRT SEZNAM DEJAVNIKOV, POSTOPKOV IN DELOVNIH POGOJEV,**

naveden v členu 6

A. Noseče delavke, v smislu člena 2(a)*1. Dejavniki***(a) Fizični dejavniki**

Delo v hiperbarnem ozračju, npr. zaprti prostori pod pritiskom in podvodno potapljanje.

(b) Biološki dejavniki

Naslednji biološki dejavniki:

— toksoplazma,

— virus rubella,

razen če ni dokazano, da so noseče delavke ustrezno zaščitene pred takšnimi dejavniki s cepljenjem.

(c) Kemični dejavniki

Svinec in svinčevi derivati, če človeški organizem te dejavnike lahko vsrka.

2. Delovni pogoji

Podzemno rudarsko delo.

A. Delavke, ki dojijo v smislu člena 2(c)*1. Dejavniki***(a) Kemični dejavniki**

Svinec in svinčevi derivati, če človeški organizem te dejavnike lahko vsrka.

2. Delovni pogoji

Podzemno rudarsko delo.

▼B**Izjava Sveta in Komisije, ki se nanaša na člen 11(3) Direktive 92/85/EGS, vnesene v zapisnik 1608. sestanka Sveta (Luxembourg, 19. oktobra 1992)**

SVET IN KOMISIJA sta izjavila, da:

„Pri določanju ravni nadomestil, navedenih v členu 11(2)(b) in (3), je treba zaradi čisto tehničnih razlogov omeniti nadomestilo, ki bi ga delavka prejela v primeru prekinitve svojih dejavnosti zaradi razlogov, povezanih s svojim zdravstvenim stanjem. Ta omemba nikakor ni namenjena temu, da bi nosečnost in rojstvo otroka enačili z boleznijo. Nacionalna zakonodaja na področju socialnega varstva v vseh državah članicah določa, da je treba med odsotnostjo z dela zaradi bolezni plačevati nadomestilo. Povezava s takšnim nadomestilom v izbrani formulaciji je preprosto namenjena temu, da bi v vseh državah članicah služila kot konkreten, fiksni referenčni znesek za določitev minimalnega zneska plačljivega nadomestila za porodniški dopust. Če se v posameznih državah članicah izplačujejo nadomestila, ki presegajo tista, ki so določena v tej direktivi, se takšna nadomestila seveda ohranijo. To jasno izhaja iz člena 1(3) te direktive.“